

Deontologische code voor lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers

Met deze deontologische code wordt het integer handelen van de lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers beoogd. De politieke onkreukbaarheid, de bestuurlijke integriteit en het respect voor de regelgeving, zijn de hoekstenen van deze tekst. Het publiek belang staat hierbij altijd centraal: het openbaar bestuur is er voor en namens de burgers.

Toepassingsgebied

Artikel 1

De deontologische code is van toepassing op de lokale mandatarissen. Voor de gemeente worden hieronder begrepen:

- de voorzitter van de gemeenteraad
- de gemeenteraadsleden,
- de burgemeester,
- de schepenen.

Voor het OCMW worden hieronder begrepen:

- de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn,
- de leden van de raad voor maatschappelijk welzijn,
- de voorzitter van het vast bureau,
- de leden van het vast bureau,
- de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst,
- de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Deze code is bij uitbreiding eveneens van toepassing op de medewerkers van de lokale mandatarissen, welke ook hun statuut of hoedanigheid is (kabinets- en fractiemedewerkers), en op de vertrouwenspersonen.

Lokale mandatarissen die namens de gemeente Nijlen of namens het OCMW andere mandaten bekleden, zijn in die hoedanigheid eveneens ertoe gehouden de bepalingen van de deontologische code na te leven. Dit geldt zowel voor de mandaten die rechtstreeks in verband staan met hun ambt als voor alle hiervan afgeleide mandaten.

Indien een mandaat namens de gemeente Nijlen of namens het OCMW Nijlen wordt opgenomen door een extern persoon, dus niet vermeld onder de eerste paragraaf van dit artikel, zal bij diens aanstelling gevraagd worden deze deontologische code te onderschrijven.

Zij zullen er tevens over waken dat zij, ook buiten het kader van deze mandaten, geen dienstverlenende activiteiten ontplooiën die afbreuk doen aan de eer en de waardigheid van hun ambt.

Belangenvermenging en de schijn ervan

Artikel 2

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger mag zijn/haar invloed en stem niet gebruiken voor het eigen persoonlijk belang. Dat mag ook niet voor het persoonlijk belang van een ander persoon of het belang van een organisatie bij wie hij/zij een directe of indirecte betrokkenheid heeft.

Toelichting

De decreetgever heeft lokale mandatarissen op twee manieren beschermd tegen de verleiding van belangenvermenging en tegen de schijn daarvan:

1. *De gemeenteraad wordt rechtstreeks verkozen en is het belangrijkste bestuursorgaan van de gemeente. Wie de eed aflegt als gemeenteraadslid is (behalve in de zes randgemeenten en Voeren) ook lid van de OCMW-raad.*

De raden nemen beslissingen ten voordele van het algemeen belang. Daarom mogen lokale mandatarissen niet deelnemen aan de bespreking en stemming wanneer ze zelf een rechtstreeks belang hebben bij een dossier. Dat belang kan persoonlijk zijn, maar kan ook als vertegenwoordiger (bijvoorbeeld in de rol van voorzitter van een sportvereniging) of via de huwelijkspartner of de persoon waarmee de lokale mandataris wettelijk samenwoont. Een rechtstreeks 'belang' hoeft geen financieel belang te zijn, maar kan ook moreel van aard zijn. Zie artikel 3 van deze code.

Lokale mandatarissen beoordelen in eerste instantie zelf of er sprake is van een rechtstreeks belang waardoor mogelijke belangenvermenging zou kunnen ontstaan tijdens de besluitvorming. Er zijn voorbeelden van besluiten die vernietigd werden omdat het zelfs nog maar aannemelijk was dat een lokale mandataris in een bepaalde zaak in de verleiding kon komen de belangen te vermengen. Het is dan ook belangrijk dat niet enkel het de lokale mandataris zelf, maar ook de hele raad erover waakt dat (de schijn van) belangenvermenging zo veel als mogelijk voorkomen wordt.

2. *Soms volstaat het niet dat lokale mandatarissen zich bij een belang onthouden van de bespreking en stemming van een punt. In die gevallen verbiedt de decreetgever lokale mandatarissen zelfs expliciet om bepaalde functies uit te oefenen, rollen te vervullen of (rechts)handelingen uit te voeren. Zie artikelen 6 en 7 van deze code.*

Drie suggesties die niet door de decreetgever opgelegd worden, maar wel het vertrouwen in de politiek kunnen versterken: 1. Belangenvermenging kan al ontstaan vooraleer het punt op de raad of een ander politiek orgaan besproken wordt. Een lokale mandataris heeft daar aandacht voor en zorgt dat er, naast de wettelijke bepalingen om bij een rechtstreeks belang niet deel te nemen aan de stemming en bespreking van een punt, ook geen beïnvloeding is (voor een ander belang dan het algemene) in andere fasen van het besluitvormingsproces. Zie artikel 4 van deze code.

2. *Elk lokale mandataris zorgt ervoor dat in contacten met de burger nooit de schijn gewekt wordt dat particuliere belangen begunstigd (kunnen) worden. Zie artikel 5 van deze code.*

3. *Elk lokale mandataris maakt de verschillende mandaten bekend, alsook financiële belangen bij ondernemingen die zakendoen met het lokaal bestuur. Dit is geen wettelijke verplichting maar stelt de lokale mandatarissen in staat om elkaar te waarschuwen wanneer belangenvermenging dreigt. Ook de pers en de burger kunnen op basis van deze lijsten hun controlerende taken uitoefenen. Zie artikel 8, 9 en 10 van deze code.*

Artikel 3

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger gaat actief en uit zichzelf alle vormen van belangenvermenging, en zelfs de schijn daarvan, tegen. Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger neemt geen deel aan de bespreking en de stemming wanneer er sprake is van een beslissing waarbij belangenvermenging speelt.

Artikel 4

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger beseft dat mogelijke belangenvermenging niet beperkt is tot de bespreking en stemming. Daarom zorgt een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger dat er ook geen enkele beïnvloeding is tijdens de andere fases van het besluitvormingsproces.

Artikel 5

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger zorgt dat bij contacten met de burger nooit de schijn gewekt wordt dat particuliere belangen begunstigd (kunnen) worden.

De lokale mandatarissen of externe vertegenwoordigers kunnen de burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie door hen naar het bevoegde personeelslid door te verwijzen. Bij de administratieve begeleiding en ondersteuning van de burgers respecteren de lokale mandatarissen of externe vertegenwoordigers de onafhankelijkheid van de dienstverlening en van de personeelsleden, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

Begunstigingstussenkomsten zijn tussenkomsten waarbij de lokale mandataris of externe vertegenwoordiger zijn voorspraak aanwendt teneinde de afloop of het resultaat van een zaak of van een dossier te beïnvloeden in de door de belanghebbende burger gewenste zin. Dit geldt voor alle instanties die beslissingen nemen (bv. hogere overheden). Dergelijke tussenkomsten zijn verboden.

Tussenkomsten bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie, zijn verboden.

Lokale mandatarissen of externe vertegenwoordigers die om steun gevraagd worden door of voor kandidaten die een functie, aanstelling of bevordering ambiëren, delen betrokkene mee dat de aanstelling, de benoeming of de bevordering gebeurt op basis van de geldende normen en procedures. Zij verwijzen de belanghebbende naar de bevoegde dienst of instantie.

Artikel 6

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger mag de in artikel 10 van het Decreet Lokaal Bestuur genoemde functies niet uitoefenen.

Toelichting

Artikel 10 van het Decreet Lokaal Bestuur

De volgende personen kunnen geen deel uitmaken van een gemeenteraad:

1° de provinciegouverneurs, de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, de hoge ambtenaar die de Brusselse Hoofdstedelijke Regering aanwijst overeenkomstig artikel 48, derde lid, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 betreffende de Brusselse Instellingen en de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de provinciegriffiers, de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissarissen als de gemeente in kwestie deel uitmaakt van hun ambtsgebied;

2° de magistraten, de plaatsvervangende magistraten en de griffiers bij de hoven en de rechtbanken, de administratieve rechtscolleges en het Grondwettelijk Hof;

3° de leden van het operationeel, administratief of logistiek kader van de politiezone waar de gemeente toe behoort; 4° de personeelsleden van de gemeente in kwestie of van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn dat die gemeente bedient of van de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen van de gemeente;

5° de leden van een districtsraad;

6° de personen die in een lokale decentrale overheid van een andere lidstaat van de Europese Unie een ambt of een mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, voorzitter van de gemeenteraad, schepen of burgemeester;

7° de bloedverwanten tot en met de tweede graad, de aanverwanten in de eerste graad of de echtgenoten in de gemeenteraad van dezelfde gemeente.

Als bloed- of aanverwanten in een graad als vermeld in het eerste lid, 7°, of twee echtgenoten worden verkozen bij dezelfde verkiezing, wordt de voorkeur bepaald door de grootte van de quotiënten op grond waarvan de zetels die kandidaten hebben verkregen aan hun lijst zijn toegekend.

Als twee bloed- of aanverwanten in een verboden graad of twee echtgenoten worden verkozen, de ene tot raadslid, de andere tot opvolger, geldt het verbod om zitting te nemen alleen voor de opvolger, tenzij de plaats waarvoor hij in aanmerking komt, is opengevallen voor de verkiezing van zijn bloed- of aanverwant of echtgenoot. Tussen opvolgers die voor opengevallen plaatsen in aanmerking komen, wordt de voorrang allereerst bepaald volgens de tijdsorde van de vacatures.

Voor de toepassing van dit artikel worden personen die een verklaring van wettelijke samenwoning als vermeld in artikel 1475 van het Burgerlijk Wetboek hebben afgelegd, met echtgenoten gelijkgesteld.

Aanverwantschap die later tot stand komt tussen raadsleden, brengt geen verval van hun mandaat mee. Dat geldt niet bij een huwelijk tussen raadsleden en als er een verklaring van wettelijke samenwoning als vermeld in artikel 1475 van het Burgerlijk Wetboek, is afgelegd.

De onverenigbaarheid wordt geacht op te houden door het overlijden van de persoon door wie ze tot stand is gekomen, door echtscheiding of door de beëindiging van het wettelijk samenlevingscontract.

Overeenkomstig artikel 71 en 72 van de Nieuwe Gemeentewet is het eerste lid, 1° en 2°, ook van toepassing op de niet-Belgische onderdanen van de Europese Unie die in België verblijven voor de uitoefening in een andere lidstaat van de Europese Unie van ambten die gelijkwaardig zijn aan de ambten, vermeld in deze bepalingen.

Artikel 7

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger mag de in artikel 27 §2 van het Decreet Lokaal Bestuur genoemde overeenkomsten en handelingen niet aangaan. Dit artikel is ook van toepassing op de vertrouwenspersoon, zoals bepaald in artikel 27 §3 van het Decreet Lokaal Bestuur.

Toelichting

Artikel 27 §2 en §3 van het Decreet Lokaal Bestuur §

2. Het is voor een gemeenteraadslid verboden:

1° rechtstreeks of onrechtstreeks als advocaat of notaris tegen betaling te werken in geschillen ten behoeve van de gemeente. Dat verbod geldt ook voor de personen die in het kader van een associatie, groepering, samenwerking of op hetzelfde kantooradres met het gemeenteraadslid werken;

2° rechtstreeks of onrechtstreeks als advocaat of notaris ten behoeve van de tegenpartij van de gemeente of ten behoeve van een personeelslid van de gemeente te werken bij geschillen die betrekking hebben op beslissingen over de tewerkstelling binnen de gemeente. Dat verbod geldt ook voor de personen die in het kader van een associatie, groepering, samenwerking of op hetzelfde kantooradres met het gemeenteraadslid werken;

3° rechtstreeks of onrechtstreeks een overeenkomst te sluiten, behalve in geval van een schenking aan de gemeente of een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap, of deel te nemen aan een opdracht voor aanneming van werken, leveringen of diensten, verkoop of aankoop ten behoeve van de gemeente of een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap, behalve als het gemeenteraadslid een beroep doet op een dienstverlening van de gemeente of van een gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap en ten gevolge daarvan een overeenkomst aangaat;

4° op te treden als afgevaardigde of deskundige van een vakorganisatie in het bijzonder onderhandelingscomité of het hoog overlegcomité van de gemeente.

§ 3. Dit artikel is van toepassing op de vertrouwenspersoon, vermeld in artikel 16 en 155.

Artikel 8

Ter bevordering van de transparantie en om schijn van partijdigheid te voorkomen, meldt een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger per e-mail aan de algemeen directeur uiterlijk op 30 september van elk jaar welke mandaten hij/zij vervult naast het politiek mandaat bij het lokaal bestuur.

Hieronder wordt verstaan: Bron Rekenhof:

- Bestuurder of lid van een beleidsorgaan van een firma (ongeacht de rechtsvorm), een stichting, een vzw, een politieke partij, een ziekenfonds, de gemeentelijke toneelvereniging, de heemkundige kring, het oudercomité van een school,...
- Voorbeelden van beroepen: advocaat, ambtenaar, gepensioneerd, werkloos met bedrijfstoelag,...

- Bijzondere parlementaire mandaten zoals voorzitter, ondervoorzitter en secretaris van een politieke assemblee, voorzitter van het college van quaestoren, quaestor, fractievoorzitter, voorzitter, ondervoorzitter en secretaris van een parlementaire commissie, moeten eveneens als niet-aangifteplichtige functies worden beschouwd.
- Dient niet te worden aangegeven: gewoon lid van (de algemene vergadering) van een vereniging, ongeacht of het gaat om een publieke dan wel privaatrechtelijke vereniging.

Voor wat de aangifteplichtigen (burgemeester en schepenen) betreft, kan deze melding gebeuren door een kopie te bezorgen van de aangifte die jaarlijks bij het Rekenhof moet worden ingediend. Bij die melding wordt meegedeeld wat de bezoldiging van het mandaat is.

<https://www.vlaanderen.be/lokaal-bestuur/wedde-uitvoerende-mandataris>

Artikel 9

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger meldt aan de algemeen directeur wanneer hij/zij financiële belangen heeft (bijvoorbeeld aandelen of opties) in een onderneming waarmee de gemeente/het OCMW zaken doet of waarin de gemeente/het OCMW een belang heeft.

Artikel 10

De door een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger gemelde mandaten en financiële belangen zijn openbaar en worden ter inzage gelegd. Ook een tussentijds ontstaan mandaat of belang moet meegedeeld worden. Het team management- en bestuursondersteuning dat daartoe door de algemeen directeur werd aangewezen, draagt zorg voor een geactualiseerde openbare lijst van gemelde mandaten en belangen.

Betrouwbaarheid

Artikel 11

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen of externe vertegenwoordigers bewust maar onterecht de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn, zijn verboden. Wanneer een burger daar niet om heeft gevraagd, zal de lokale mandataris of externe vertegenwoordiger hem niet aanschrijven of contacteren teneinde hem, in plaats van of naast de officiële kennisgeving, in kennis te stellen van de beslissing die betreffende het dossier genomen werd.

Alle vormen van ongevraagd dienstbetoon, waarbij lokale mandatarissen of externe vertegenwoordigers wel degelijk daadwerkelijk optreden teneinde een gunstige afloop van een dossier te bewerkstelligen, maar zonder dat de betrokken burger daarom heeft gevraagd, zijn verboden.

Artikel 12

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger moet actief en uit zichzelf de schijn van onbetrouwbaarheid tegengaan.

Artikel 13

Inbreuken op artikels 11 en 12 kunnen leiden tot strafrechtelijke vervolging.

Het aannemen van geschenken van geschenken, voordelen en diensten

Artikel 14

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger neemt geen geschenken voordelen of diensten van anderen aan die hem/haar door zijn/haar functie worden aangeboden.

Eventueel uitgezonderd zijn de incidentele, kleine attenties (zoals een bloemetje of iets eetbaar en deelbaar, bv.

pralines) waarbij de schijn van corruptie en beïnvloeding minimaal is én waarbij minstens aan één van de onderstaande voorwaarden voldaan wordt:

- Het weigeren of teruggeven van het geschenk zou de gever ernstig kwetsen of bijzonder in verlegenheid brengen.
- De overhandiging van het geschenk vindt in het openbaar plaats.
- Het terugbezorgen van het geschenk is praktisch onwerkbaar.

Artikel 15

Lokale mandatarissen of externe vertegenwoordigers mogen rechtstreeks of via een tussenpersoon geen giften, geschenken of uitnodigingen vragen of eisen, die verband houden met hun mandaat.

Het aannemen van uitnodigingen (voor bijvoorbeeld diners of recepties)

Artikel 16

Zij kunnen relatiegeschenken, gunsten en uitnodigingen aanvaarden onder volgende cumulatieve voorwaarden:

- ze vertegenwoordigen nooit een geldsom en hebben een geringe materiële waarde, zijnde: drank, pralines, een (gesigneerd) boek, bloemen en/of planten, beperkte waardebonnen, prijzen verworven door deelname aan een tombola of activiteit, ...;
- ze verplichten tot geen enkele gunst of wederdienst;
- ze kaderen in een normale professionele verhouding en staan niet in verband met een commercieel dossier of overeenkomstig ambtelijke beslissing of advies; - ze brengen de objectiviteit niet in het gedrang;
- geschenken, ontvangen uit hoofde van het mandaat of bij een officiële gelegenheid, worden beschouwd eigendom te worden van de gemeente of het OCMW van Nijlen.

Zeker in de periode voor gunning van een gemeentelijke overheidsopdracht zullen lokale mandatarissen of externe vertegenwoordigers geen voordeel aanvaarden of ingaan op een uitnodiging van een betrokken firma.

Het accepteren van reizen, verblijven en werkbezoeken

Artikel 17

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger accepteert werkbezoeken, waarbij reis- en verblijfkosten door anderen betaald worden alleen bij hoge uitzondering. Een dergelijke invitatie dient altijd voorafgaandelijk besproken te worden op de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn. De invitatie kan alleen geaccepteerd worden wanneer het bezoek aantoonbaar van belang is voor de gemeente/het OCMW en de schijn van corruptie of beïnvloeding minimaal is. Van een dergelijk werkbezoek wordt door de raad kennis genomen.

Het gebruik van faciliteiten en middelen van het lokaal bestuur

Artikel 18

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger houdt zich aan de regels die vastgesteld zijn voor het gebruik van interne voorzieningen die voor het raadswerk worden voorzien zoals opgenomen in het huishoudelijk reglement.

Artikel 19

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger houdt zich aan de regels over onkostenvergoedingen zoals vastgesteld in de huishoudelijke reglementen van de gemeenteraad, de raad voor maatschappelijk welzijn en het bijzonder comité voor de sociale dienst.

Omgaan met informatie

Artikel 20

De gemeenteraad/ De raad voor maatschappelijk welzijn werkt onder het principe van principiële openbaarheid. Zij ziet erop toe dat het college van burgemeester en schepenen/het vast bureau alle relevante informatie aangaande dossiers, stukken en akten openbaar toegankelijk maakt.

Artikel 21

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger communiceert eerlijk over de redenen en motieven op basis waarvan hij/zij individueel openbaar gestemd heeft. Daarnaast communiceert een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger eerlijk over de reden en motieven op basis waarvan de raad als geheel de beslissing genomen heeft, in openbare zitting.

Artikel 22

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger is gebonden aan het beroepsgeheim wanneer hij/zij door de functie van lokale mandataris of externe vertegenwoordiger kennis krijgt van geheimen die door personen aan de gemeente/ het OCMW zijn toevertrouwd. Bekendmaking van deze geheimen is verboden, behalve wanneer de wet de openbaring oplegt of mogelijk maakt.

Artikel 23

Naast het strenge beroepsgeheim geldt eveneens een geheimhoudingsplicht voor lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers. Deze plicht beschermt wat besproken wordt tijdens een besloten vergadering (feiten, meningen, overwegingen...).

Toelichting

De geheimhoudingsplicht is niet absoluut. Het is bijvoorbeeld verboden om bij de aanstelling van de algemeen directeur gegevens openbaar te maken van kandidaten die besproken werden en het niet gehaald hebben, maar uiteraard is de beslissing wie uiteindelijk tot algemeen directeur benoemd werd, wel openbaar. Een lokale mandataris moet altijd goed afwegen welke informatie uit de besloten zitting al dan niet openbaar gemaakt kan worden. Een tip is om de beoordeling te doen aan de hand van de criteria die voorzien zijn in het decreet inzake de openbaarheid van bestuur.

Artikel 24

Schendingen inzake beroepsgeheim kunnen strafrechtelijk vervolgd worden.

Artikel 25

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger heeft een algemene discretieplicht. Hij/zij gaat op discrete en voorzichtige wijze om met de informatie die hem/haar toekomt in de uitoefening van zijn/haar functie. Onder discretieplicht verstaan we de plicht om ten aanzien van derden voorzichtig om te gaan met informatie die een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger heeft. Het gaat daarbij over bepaalde informatie niet verspreiden, maar ook over het plaatsen van bepaalde informatie in de juiste context en zich te realiseren dat informatie ook uit de context kan worden gehaald.

Artikel 26

Een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger gebruikt de informatie, die hij/zij kreeg door de uitoefening van zijn/haar functie, enkel voor zijn/haar raadswerk.

Artikel 27

Wat betreft wachtwoordenbeleid en privacy vallen de lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers onder toepassing van het arbeidsreglement van het gemeente- en OCMW personeel, meer bepaald BIJLAGE II Gebruik internet, computernetwerk en e-mail + wachtwoordenbeleid en privacy, B. Wachtwoordenbeleid en privacy.

Toelichting

Het arbeidsreglement is terug te vinden via de link:

https://gemnijlen.sharepoint.com/sites/Intranet/Shared%20Documents/Reglementen/Arbeidsreglement/20190822_Arbeidsreglement%20gemeente%20Nijlen_gewijzigde%20versie%202019.pdf

Artikel 28

Volgens de huidige Europese wetgeving is het verplicht om een datalek te melden. Meer concreet gaat het om een inbreuk op persoonsgegevens. Van zodra persoonsgegevens dreigen ongeoorloofd openbaar te worden gemaakt, verloren te gaan, vernietigd of gewijzigd te worden, spreken we over een datalek.

Een datalek of inbreuk op persoonsgegevens heeft zowel betrekking op papier als digitaal.

Als men persoonlijke documenten heeft afgedrukt op papier moeten deze verwijderd worden in de container, daarvoor bedoeld, die zich bevindt in het gemeentehuis.

Toelichting

Wat moet ik doen in geval van een datalek?

Enkele voorbeelden zijn onder meer:

- Het verlies van een USB-stick met niet-beveiligde persoonsgegevens;
- Het laten rondslingeren (en natuurlijk verliezen) van papieren met persoonsgegevens;
- Een cyberaanval waarbij persoonsgegevens zijn gestolen geweest; of geraadpleegd kunnen geweest zijn;
- Het versturen van een e-mail met persoonsgegevens naar de verkeerde geadresseerden;
- Een besmetting met ransomware of gijzelsoftware waarbij persoonsgegevens ontoegankelijk of geblokkeerd zijn geraakt.

Wanneer je denkt dat zo'n inbreuk heeft plaatsgevonden, onderneem dan de volgende stappen:

1. Probeer eerst het incident te stoppen of/en de impact ervan te beperken;
2. Meld de inbreuk aan de DPO van het bestuur. Dit doe je door het **meldformulier** in te vullen;
3. Ga zelf niet op onderzoek uit over de oorzaak van de datalek. Dat gebeurt door anderen in de organisatie.

Onderlinge omgang en afspraken over vergaderingen

Artikel 29

Raadsleden gaan respectvol om met elkaar, de leden van het college en de personeelsleden van de gemeente. Raadsleden gaan respectvol om met elkaar, de voorzitter en de leden van het vast bureau, de voorzitter en de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst en de personeelsleden van het OCMW. Elk raadslid, elk lid van het college/het vast bureau en het bijzonder comité voor de sociale dienst en elk personeelslid is een medemens en medeburger en verdient respect. Een respectvolle omgang met elkaar zorgt voor een betere beraadslaging en leidt tot zorgvuldigere en dus betere beslissingen. Bovendien heeft de manier waarop het college/het vast bureau en het bijzonder comité voor de sociale dienst en de raad met elkaar omgaan een invloed op de geloofwaardigheid van de politiek.

Artikel 30

Raadsleden richten zich tot elkaar, de leden van het college/het vast bureau en de leden van het bijzonder comité, de algemeen directeur en de andere personeelsleden op een correcte wijze en dit zowel verbaal, non-verbaal als schriftelijk, inclusief de elektronische communicatie.

Artikel 31

Lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers houden zich tijdens vergaderingen van de politieke organen aan het huishoudelijk reglement en volgen de aanwijzingen van de voorzitter hierover op.

Artikel 32

Lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers onthouden zich in het openbaar, dus ook in openbare raads- en commissievergaderingen, van negatieve uitlatingen over individuele personeelsleden.

Naleving en handhaving van de deontologische code

Naleving

Artikel 33

De lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers, vernoemd in artikel 1, verbinden zich ertoe deze deontologische code na te leven.

Artikel 34

De gemeenteraad / raad voor maatschappelijk welzijn stelt hierbij regels op over het omgaan met de deontologische code en mogelijke schendingen ervan. Er wordt daarbij een onderscheid gemaakt tussen inbreuken op bepalingen die strafrechtelijke vervolgingen kunnen inhouden en andere die administratieve sancties kunnen inhouden.

Handhaving

Artikel 35

De algemeen directeur en de raad zien erop toe dat de fracties en de individuele lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers volgens de deontologische code handelen.

Er zijn verschillende fasen te onderscheiden die spelen bij het toezien op de naleving van de deontologische code, namelijk:

- het voorkomen van mogelijke schendingen
- het melden van vermoedens van schendingen van de deontologische code
- het vooronderzoeken van vermoedens van schendingen van de deontologische code
- het eventueel onderzoeken van vermoedens van schendingen van de deontologische code
- het eventueel zich uitspreken over schendingen van de deontologische code

Artikel 36

§1 De gemeenteraad en de raad voor maatschappelijk welzijn richten elk een deontologische commissie op, waarbij de samenstelling van de deontologische commissie van de gemeenteraad identiek is aan de samenstelling van de deontologische commissie van de raad voor maatschappelijk welzijn.

De deontologische commissie voor de gemeenteraad is bevoegd voor:

- de gemeenteraadsleden
- de voorzitter van de gemeenteraad
- de schepenen
- de burgemeester.

De deontologische commissie voor de raad voor maatschappelijk welzijn is bevoegd voor:

- de OCMW-raadsleden
- de voorzitter van de raad voor maatschappelijk welzijn
- de voorzitter en de leden van het vast bureau
- de voorzitter en de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst.

§2 De deontologische commissie van de gemeenteraad / raad voor maatschappelijk welzijn is samengesteld uit raadsleden, zijnde 1 lid per fractie, aangevuld met de voorzitter van de raad met raadgevende stem en 3 leden die zetelen als onafhankelijk expert. Onafhankelijke raadsleden vormen geen fractie en zijn niet vertegenwoordigd in de deontologische commissie. Dit geldt niet voor de voorzitter.

§3 De gemeenteraad / raad voor maatschappelijk welzijn stelt de leden van de deontologische commissie aan. Bij elke volledige vernieuwing van de gemeenteraad / raad voor maatschappelijk welzijn wordt ook de deontologische commissie opnieuw samengesteld.

§4 De aanstelling van de raadsleden gebeurt via een gezamenlijke voordrachtakte per fractie. Om ontvankelijk te zijn moet de gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-commissieleden van een fractie, ten minste ondertekend zijn door een meerderheid van de leden van die fractie waarvan de kandidaat-commissieleden deel uitmaken. Indien de fractie van het kandidaat-commissielid slechts uit twee verkozenen bestaat, volstaat de handtekening van een van hen. Deze bepaling geldt a fortiori indien een fractie slechts uit één verkozenen bestaat. Niemand kan meer dan één akte ondertekenen per beschikbaar mandaat voor de fractie.

§5 Voor elk voorgedragen lid dragen de fracties ook een plaatsvervanger voor. Een plaatsvervanger is een raadslid voorgedragen door dezelfde fractie, tenzij de fractie maar één lid telt. In dat geval kan ook een raadslid van een andere fractie voorgedragen worden. De gemeenteraad / raad voor maatschappelijk welzijn duidt de plaatsvervangers aan.

§6 Een fractie kan tijdens de bestuursperiode steeds beslissen een raadslid of een plaatsvervanger te vervangen.

§7 De gezamenlijke akte van voordracht wordt bezorgd aan de voorzitter van de raad uiterlijk 8 dagen voor de vergadering van de raad waarop de verkiezing van de leden van de deontologische commissie geagendeerd staat.

§8 De onafhankelijke experts worden aangeduid op voorstel van de fracties waaruit de gemeenteraad is samengesteld. De algemeen directeur verzamelt deze voorstellen en bundelt deze tot een neutraal document, dat als basis dient voor de aanduiding van de onafhankelijke experts en legt dit ter goedkeuring voor aan de raad.

§9 De deontologische commissie wordt voorgezeten door de voorzitter van de gemeenteraad/ raad voor maatschappelijk welzijn.

§10 De algemeen directeur is secretaris van de deontologische commissie en heeft in die hoedanigheid een adviserende rol.

§11 Ten hoogste twee derde van de leden van de deontologische commissie is van hetzelfde geslacht.

Artikel 37

De modaliteiten betreffende de werking van de deontologische commissie worden opgenomen in het huishoudelijk reglement van de deontologische commissie dat door de gemeenteraad / raad voor maatschappelijk welzijn wordt goedgekeurd.

Het voorkomen van mogelijke schendingen

Artikel 38

Wanneer een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger twijfelt of een handeling die hij/zij wil verrichten een overtreding van de code zou kunnen zijn, wint het lid hierover advies in bij de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

Artikel 39

Wanneer een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger twijfelt over een nog niet uitgevoerde handeling van een andere lokale mandataris of externe vertegenwoordiger, dan waarschuwt hij/zij die persoon. De lokale mandataris of externe vertegenwoordiger verwoordt de twijfels en verwijst de betrokkene zo nodig door naar de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen.

Het melden van vermoedens van schendingen van de deontologische code

Artikel 40

Wanneer een persoon vermoedt dat een regel van de deontologische code is overtreden door een lokale mandataris of externe vertegenwoordiger, dan moet hij/zij hiervan melding van maken bij de algemeen directeur of het personeelslid dat door de algemeen directeur daartoe werd aangewezen. Hiervoor kan ook gebruik gemaakt worden van het meldingsformulier op de website.

Het vooronderzoeken van vermoedens van schendingen

Artikel 41

De algemeen directeur doet een vooronderzoek na melding van een vermoedelijke schending van de deontologische code. Hierbij wordt de betrokken mandataris of externe vertegenwoordiger minstens gehoord.

Wanneer er na vooronderzoek door de algemeen directeur een concreet vermoeden bestaat dat een lokale mandataris een regel van de deontologische code heeft overtreden, zal de algemeen directeur hiervan via verslag melding maken aan de voorzitter van de deontologische commissie. De voorzitter van de deontologische commissie roept de deontologische commissie bijeen cfr. het huishoudelijk reglement. Bijkomend, indien het vermoeden van inbreuk een strafrechtelijke vervolging kan inhouden, zal de algemeen directeur hiervan via verslag melding maken aan de college van burgemeester van schepenen / vast bureau, die op haar beurt kan beslissen tot aangifte hiervan bij de bevoegde instantie om een onderzoek te doen.

De algemeen directeur informeert de melder over het gevolg van zijn melding. Ingeval het vermoeden van inbreuk een strafrechtelijke vervolging kan inhouden, wijst de algemeen directeur de melder op de mogelijkheid om aangifte te doen bij de bevoegde instantie.

Het onderzoeken van vermoedens van schendingen

Artikel 42

De deontologische commissie is bevoegd voor het onderzoeken van vermoedens van schendingen.

Artikel 43

De deontologische commissie onderzoekt op vraag van de algemeen directeur de meldingen over vermeende schendingen van deze deontologische code. Minstens wordt de lokale mandataris of externe vertegenwoordiger gehoord (kan ook schriftelijk).

Hierbij dient de deontologische commissie proportioneel te zijn in de beoordeling: de aard van de schending en de context waarbinnen de schending heeft plaatsgevonden spelen een belangrijke rol.

Het zich uitspreken over schendingen van de deontologische code

Artikel 44

De deontologische commissie spreekt zich uit met betrekking tot schendingen van de bepalingen van deze deontologische code.

Hierbij dient de deontologische commissie proportioneel te zijn in de beoordeling: de aard van de schending en de context waarbinnen de schending heeft plaatsgevonden spelen een belangrijke rol.

Artikel 45

Als de deontologische commissie een onderzoek naar een inbreuk op de deontologische code afrondt, brengt ze de gemeenteraad of de raad voor maatschappelijk welzijn op de hoogte van dat onderzoek en van haar advies of uitspraak.

De deontologische commissie kan geen tuchtmaatregelen of blaam opleggen.

De besprekingen binnen de deontologische commissie kunnen bijvoorbeeld leiden tot:

- vaststellingen over het gedrag van een mandataris en of dat al dan niet overeenstemt met de deontologische code van het orgaan waarvan die deel uit maakt
- een uitspraak van afkeuring ten aanzien van bepaalde gedragingen
- de overdracht van meldingen aan het parket
- een dossier met de bevindingen van de deontologische commissie voor de Vlaamse regering zodat die een tuchtonderzoek kan instellen en de betrokken burgemeester, schepenen, voorzitter van de gemeenteraad,

Deontologische code voor lokale mandatarissen en externe vertegenwoordigers

voorzitter van het vast bureau, lid van het vast bureau of voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst kan schorsen of afzetten wegens kennelijk wangedrag of grove nalatigheid.

Evalueren van de deontologische code

Artikel 46

Minimaal één keer per bestuursperiode evalueert de raad de deontologische code. De raad vraagt daarvoor eerst advies aan de deontologische commissie en fractieleidersoverleg. Daarbij wordt o.a. bekeken of de code nog actueel is, nog goed werkt en of ze nageleefd wordt.

Deze evaluatie kan bijvoorbeeld leiden tot:

- een advies of aanbeveling aan de raad over de aanvulling of wijziging van de deontologische code
- sensibiliseringsvoorstellen aan het lokaal bestuur over deontologie en integriteit.